

WILLEM DE ZWIJGER-LECTUUR

I.

VOORAL IN DE ONDERWIJSBLADEN treffen we tegenwoordig tal van advertenties aan, waarin boekjes worden aangeboden en aanbevolen, die geschreven zijn ter gedachtenis aan het feit, dat ons volk den 24^{en} April van dit jaar herdenkt. Dan zal het 400 jaar geleden zijn, dat Willem van Oranje, die zoo groote plaats in onze geschiedenis inneemt, op den Dillenburg, in Duitschland, geboren werd.

Het is wel opmerkelijk en toch weer heel goed te verklaren, dat er zooveel Willem de Zwijger-lectuur voor de jeugd wordt gegeven, meer in 't bijzonder voor de leerlingen onzer scholen met den Bijbel. Deze scholen en de Vaderlandsche geschiedenis hooren bij elkaar, zijn nauw met elkaar verbonden. Na de Bijbelsche geschiedenis is die van ons land en volk wel het meest principieele vak. En altijd is dit door de onderwijzers met een zekere voorliefde behandeld en door de leerlingen werd er met enthousiasme naar geluisterd.

Wat hebben we als jongens gesmuld van de kostelijke geschiedenissen uit ons verleden, hoe hebben we meegeleefd met onze groote mannen, met hun lijden en hun strijd, met hun overwinningen en hun nederlagen, met hun lief en hun leed!

Wat werd er op onze scholen een Oranjeliefde gekweekt, wanneer de daden van onze groote Oranjevorsten, hun verdiensten voor ons vaderland in geuren en kleuren werden verteld!

Er werd vaak over den 80-jarigen oorlog gesproken op een wijze, die zich niet heelemaal verdroeg met den geest van den tegenwoordigen tijd. Daar werd wel eens een toon gehoord, die niet zou samenklinken met het lied, dat thans in alle toonaarden gezongen wordt, nu vredesbeweging en ontwapeningsactie aan de orde van den dag zijn. En ik zal de laatste zijn, die de dag niet zegenen zou, waarop de zwaarden tot sikkelen konden worden omgesmeed. Alles wat den vrede kan bevorderen heeft mijn volle sympathie.

Maar toch, we moeten nuchter blijven en niet als idealisten de werkelijkheid over het hoofd zien. Eenzijdige ontwapening en anti-militaristische dweperij brengen ons op het verkeerde pad.

De voorstanders van deze richting hebben hun waardeering voor de Vaderlandsche Geschiedenis verloren, ook voor een figuur als Willem van Oranje, die midden in den strijd stond.

Van dien strijd moet ook op onze scholen worden gesproken. Niet in overeenstemming met de hooggelooofde neutraliteit, maar overeenkomstig de werkelijkheid. We moeten daar spreken over onzen Vader des Vaderlands, die den kamp gevoerd heeft voor de hoogste belangen der menschheid, voor de vrijheid van geweten en voor de vrijheden van ons volk. Zijn leven was een leven van onafgebroken strijd tegen den overmachtigen vijand, het sterke Spanje, dat ons kleine land belaagde.

We zullen dit jaar weer vertellen van dezen held, die in Gods hand het middel geweest is, om ons vaderland te redden uit de klauw van den over-

weldiger. En dan zullen we eindigen met aan God de eer te geven voor de bevochten overwinning, zooals dit ook door Willem van Oranje is gedaan, die zich afhankelijk gevoelde van den Potentaat aller potentaten, met Wien hij een hecht verbond gemaakt had. D. L.

GEDACHTEN

Van bittere woorden hebben we dikwijls berouw; van zwijgen zelden, van zachte woorden nooit.

Edele karakters deelen hun geluk met anderen, maar dragen hun leed alleen.

„Ga niet om met een driftkop, en laat u niet in met een heethoofd; opdat gij zijn manier van doen niet aanleert, en zoo voor u zelf een strik aanschaft,“ (Spr. 22 : 24.)

BAKELITE

DE RADIOINDUSTRIE, DOCH TEGENWOORDIG ook de fabrikant van allerlei gebruiksvoorwerpen, profiteert veel van het in Amerika uitgevonden materiaal Bakelite, dat o. m. door de Philipsfabrieken onder den naam Philite in den handel wordt gebracht.

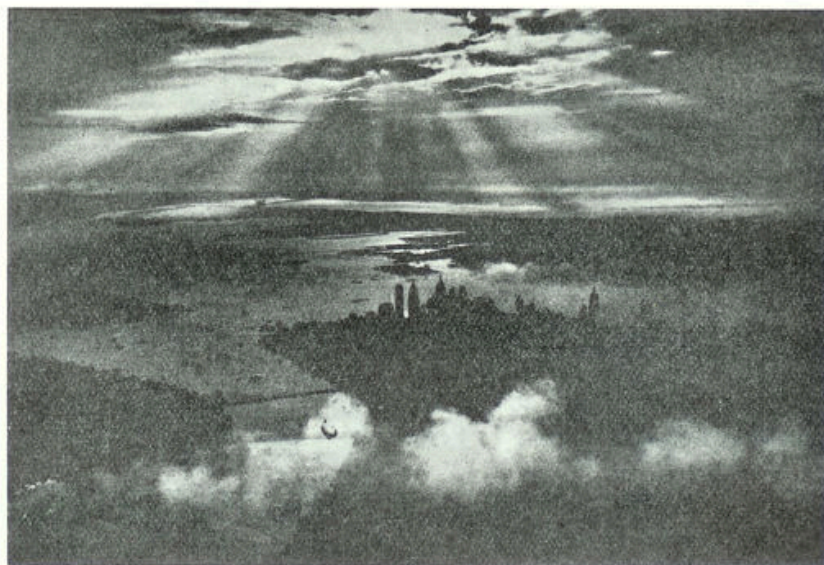
Zelfs binnenhuis-architecten maken van het Bakelite (spreek uit beeklijjt) een dankbaar gebruik. Zoo zagen we onlangs een sierlijk dameschrijfbureau, waarvan het glanzende, schelroode dekblad het bijzonder goed deed tegen het geelgebijtste hout. Men maakt van het bakelite ook vaatwerk, vaasjes, aschbakjes — alles een loffelijk streven van de Philipsfabrieken om verloren gegane afzetgebieden met nieuwe producten door andere te vervangen.

Hoe het gemaakt en verwerkt wordt?

Het hoofdbestanddeel van het bakelite is synthetische hars, die vermengd wordt met zaagsel, zwavel en nog enkele bijproducten, terwijl tenslotte toegevoegde kleurstof de tint bepaalt.

De voorwerpen nu, van bakelite gemaakt, worden in vormen onder zeer hoogen druk geperst, waardoor tevens bereikt wordt, dat een glad, glanzend oppervlak ontstaat, dat vrijwel geen verdere afwerking behoeft.

J. CL.

Zonsondergang bij New York

leden lagen. Napoleons naam riep immers alles op. Wij, die onder den druk van onzen eigen tijd leven, wij vergeten thans wel eens te zeer wat voor ons land en volk *de Fransche tijd* geweest is.

Zoo spoedig drongen de berichten niet door. Eerst in de stad, dan in het dorp, daarna op de hofstede en in de stulp van den daggelder.

Maar hoe dikwijls zal „'t marktnieuws”, waar de boer mee thuis kwam, één verhaal van klachten zijn geweest na dien boezen bitteren Franschen tijd!

HENDRIKA KUYPER—VAN OORDT

WILLEM DE ZWIJGER-LECTUUR

II.

VÓÓR MIJ LIGGEN EEN PRINCE VAN Oranje, door J. M. Wansink en Vader Willem, door B. L. Bijlsma ¹⁾, twee boekjes, over het leven van hem, dien we zullen herdenken.

Om met het eerste te beginnen: ik heb dit met genoeg gelezen.

Dit is nu eens geen boekje à la Gerdes, die ons in onze jeugd den indruk gaf, dat alle Roomschen in ons land ketterjagers waren, die zich verkneukelden, wanneer er weer een Protestant naar den brandstapel gebracht werd.

Met instemming las ik op blz. 26: „Er zijn vele geloovige Katholieken, die het verbranden van ketters een gruwel vinden, een schande voor de vrije Nederlanden, een zonde voor God.”

Ook lijdt dit werkje niet aan het euvel, waaraan zoo vaak verhalen uit de geschiedenis mank gaan, dat alles goed genoemd wordt, wat de sympathie van den schrijver heeft. Wel terdege heeft Wansink ons de schaduwzijden laten zien, wanneer hij afkeurend spreekt over de gewelddaden van Lumey en laat uitkomen, dat de edelen, die het compromis sloten, niet allen modelmenschen waren.

Sober is hij in het beschrijven van de gruwelen van den oorlog, er wordt ons hier geen verheerlijking van den krijg, geen schildering van het vreeselijke der vervolgingen gegeven. En toch laat hij duidelijk uitkomen, hoe groot het lijden dezer gewesten was, wat het droeve was van den krijg, die onze vaders genoodzaakt waren te strijden.

Het geheele boekje door heeft de schrijver vastgehouden aan de hoofdfiguur Willem van Oranje. Diens verdiensten zijn duidelijk geteekend, zonder onnoodige uitweidingen is hij bij zijn onderwerp gebleven. Maar dit belet niet, dat de lezer een goed overzicht krijgt van de geschiedenis van dien tijd.

Een aantrekkelijke stijl verhoogt de waarde van dit werkje, dat door hier en daar een eenigszins vrije opvatting van de stof (blz. 5, 34, 40) toch niet met de historie in strijd komt. De muizenjacht op blz. 23 zou ik hebben weggelaten, terwijl het gedurig voorkomen van de herhaling van eenzelfde woord, zooals o. a. op blz. 24, wel eens wat pathetisch aandoet. Maar dit zijn kleine vlekjes, die het geheel niet schaden. Ik vind dit boekje heel goed geslaagd voor het doel en kan het hartelijk aanbevelen voor uitdeeling op de scholen.

Een heel ander werkje is dat van B. L. Bijlsma, Vader Willem, blijkbaar berekend op ruime verspreiding,

¹⁾ Uitgaven J. N. Voorhoeve - Den Haag.

terwijl de prijs zeer laag is, vooral bij afneming van een groot aantal.

Met dit doel moeten we bij de beoordeeling rekening houden. Een aaneensluitend verhaal, als dat van Wansink, is dit niet. Ik zou eerder zeggen: het leven van Willem van Oranje in vogelvlucht. Bij enkele feiten wordt nader stilgestaan, soms wel eens wat lang in verhouding van de grootte van het boekje. Tusschen de bedrijven door stelt de schrijver zich telkens de vraag: Wat zegt deze geschiedenis ons?

Vandaar dat hij hier en daar aan 't redeneeren gaat. De schrijver schijnt dit werkje te willen bestemmen voor leerlingen, die de geschiedenis kennen. Voor zulke kan het wel dienst doen, vooral wanneer men weinig geld beschikbaar heeft voor uitdeeling. Anders zou ik zeker den voorkeur geven aan dat van Wansink.

D. L.

WAT LANDROTTEN (2) DOORGAANS NIET WETEN

HET SCHIP LIGHT OP VERTREK. IN DEN voortop wappert de vertrekvlag, de z.g. „Blue Peter” terwijl de loodsvlag — een dundoek in de nationale kleuren, omgeven door een witten rand — aanduidt, dat het wachten nog op den loods is.

Van die vlaggen moeten we toch iets vertellen. Vooral in den tijd, toen er nog geen radio bestond, was het seinen geven met vlaggen vrijwel het eenige middel, om elkander iets mede te deelen. En zelfs thans nog maakt de zeeman gaarne gebruik van vlagge-seinen, eenerzijds omdat hierin voor de passagiers bij het passeeren van een bevriend schip, altijd iets feestelijks is gelegen, doch ook, omdat bijvoorbeeld bij het binnenvallen van een haven op deze wijs verschillende dingen zoo gemakkelijk kenbaar kunnen worden gemaakt. Weet ge waarom? Omdat het seinen met vlaggen internationaal is. Aan boord van elk schip, bevindt zich een lijvig foliant, bevattende een zeer uitgebreide code, die door middel van vlaggen kan worden overgeseind. De Brit vindt die code in zijn seinboek in de Engelsche taal gesteld, en als straks de Deen, of de Italiaan, of de Hollander met den kijker het sein heeft opgenomen, vindt hij in zijn klapper in de eigen taal het sein weergegeven.

Men kan er zich geen voorstelling van vormen, wat al niet in een bepaalde groepeerings van twee, drie of vier vlaggen — van de zes en twintig, waaruit het stelsel is opgebouwd, is mede te deelen. Terwijl natuurlijk ook de vlaggen afzonderlijk — ze stellen elk voor zich een letter van het alfabeth voor plus een z.g. onderscheidingswimpel — een beteekenis hebben. Met die zes en twintig vlaggen is het mogelijk, 376376 seinen samen te stellen, waarbij elk sein een begrip voorstelt.

Het is altijd een fleurig gezicht, wanneer men zoo'n machtige oceaanstoomer de haven ziet binnenloopen met al die vlaggensmuk. Ter hoogte van de commando-brug wapperen vier vlaggen onder elkaar. Dat is het naamsein, weergevende den naam van het schip. In den grooten top, dat is doorgaans de achtermast, waait de maatschappijvlag fier uit. In den voortop is de postvlag geheschen, of anders de quarantaine-vlag — een gele vlag — die door de zeelui nog al eens pestvlag wordt genoemd, of een roode vlag — de buskruitvlag, die aangeeft, dat er ontplofbare lading aan boord is.

bontgekleurd peau-de-suède-hoedje in reepjes geknipt tot leeren kastrandjes.

Met een rood gezicht kwam ze in den middag beneden. „Het gaat fijn nu! Ik schiet werkelijk op. Maar ik moet even ophouden. Ik ga cake bakken. Twee cakes. Een voor Zondag en een voor Zaterdagavond. Ik heb een nieuw recept meegebracht, dat ik probeeren wou.”

De cake lukte en de timmerij werd met vernieuwden ijver voortgezet.

Tegen den avond probeerde moeder nog even door de deur te komen, doch er was geen plaats voor het hol van haar voet.

„Kindlief,” klonk het aarzelend, „zal ik je thee soms boven brengen?”

„Hier boven brengen? Het is snoezig bedoeld, maar ik vind het Zaterdagavond-theeuurtje juist zoo gezellig, als ze allemaal thuis zijn, vader en al de jongens. En ik wou zoo graag mijn eigen cake aansnijden. Gong u maar, als de thee klaar is; dan kom ik.”

„Maar . . . maar, je kunt toch vannacht niet . . .”

„Maak u geen zorgen over mij; dat komt wel goed!”

Na het huiselijk theeuurtje met voorlezen en gezellig praten, werd de opruim-arbeid weer hervat.

Om halfelf keek moeder nog eens even om 't hoekje, en wuifde, over den chaos heen, haar kind een nachtkus toe.

Zij hield van een stil oogenblik in haar eigen slaapkamer, alerz zij ter ruste ging.

Door het wijd-open raam keek ze in den donkeren herfstnacht. Ze zag de stadslichtjes heel van verre. Maar dichterbij haar nabij schenen haar de ontelbare sterren, die aan den blauw-zwartzen hemel flonkerden.

„Die allen glijden langs eigen banen,” dacht zij.

„Had ik mijn kind moeten leeren opruimen naar mijn systeem? Naar de manier zooals ik het van mijn moeder leerde; stapeltje naast stapeltje, alles recht en gladjes in de kast? . . . Wat is orde, wat is netheid? Is het niet eigenlijk een kwestie van opvatting, als er maar systeem in zit, al is het afwijkend van andere?”

Laten ze maar uitvliegen en rondfladderen, onze kinderen; als het „thuis” maar de veilige plaats blijft, waar men elkaar begrijpend tegemoet komt.”

„Heer!” bad zij, zonder woorden, „dat mijn kleine meisje toch dicht bij U blijve. Er is zoo veel gevaar voor dat artistiek aangelegde kind met haar hart vol idealen en hoofd vol plannen. Vorm en sterk haar karakter. Uw steun is het, dien zij vóór alles behoeft.”

Het was reeds lang na middernacht, toen moeders geoeffend oor plotseling het gonzen van een stofzuiger hoorde door de stilte van het slapend huis.

Zij glimlachte en begreep.

Zondagmorgen vroeg.

Een rustige sfeer hing in huis.

Zachtjes en voorzichtig draaide moeder de deurknop van de meisjeskamer om.

Wat zagen haar oogen?

Een keurige kamer, tot in de puntjes verzorgd! Met bloemen hier en daar. Met schetsjes en sprookjesplaten aan de muren; ook een houtbrandtekst, sober: „Let not your heart be troubled . . . believe!” Een nieuw boekenmeubel met voorbeeldig gerangschikte boeken, waarboven het leeren knipseltje geestig uitkwam. Een

schilderskastje onder het artistieke schoorsteenkleed en . . . het eigen linnengoed op nette stapeltjes in de nog openstaande muurkast en daaronder handwerkdoozen, sjoëld-doozen, weef-doozen, netjes op rijen, en allen voorzien van etiket met inhoudsvermelding.

In één woord: een kamer zóó keurig en ordelijk als een grootmoeder van drie geslachten-her het maar zou kunnen wenschen.

Zij boog zich over haar slapend kind en kuste het ten Zondagmorgengroet.

E. V. - v. O.

WILLEM DE ZWIJGER-LECTUUR

WE BESPREKEN NU NOG: W. G. VAN DE Hulst, Prins Willem, en J. Lens, De Vader des Vaderlands.*)

V. d. Hulst is de verteller voor kinderen, maar hij verhaalt zóó, dat ook ouderen er met plezier naar luisteren. Wat een prachtboekje heeft hij ons hier gegeven! Een juweeltje van stijl en inhoud! De entree is al schitterend. Dat eerste hoofdstuk: Een wieg, een kind en een moeder. En die moeder is de vrome, zorgzame, biddende Juliana van Stolberg, die haar zoon, later meestal van verre, met haar gebed vergezelt.

Die moeder komt telkens weer terug in verschillende van de momentopnamen, die de schrijver ons doet zien. Want momentopnamen geeft V. d. Hulst, 23 in getal. De voornaamste feiten uit het leven van Oranje belicht hij. En hoe mooi doet hij dat! — Lees eens het gedeelte, waarin de schrijver ons de zorg van den doodzieken, eenzamen Oranje teekent voor de stad Leiden, die door den vijand belegerd wordt. We zien den lijder daar liggen in de sombere kamer van het oude klooster te Rotterdam. We leven met hem mee, met zijn moeiten en bezwaren, we voelen zijn spanning om het lot van de stad, maar ook de ontspanning, wanneer de boodschappers den Prins mededeelen, dat Leiden het nog houdt. — En dan in de kerk te Delft, als de tijding van de verlossing der stad aan den Prins wordt bericht. Oogenblikken van ontroering beleven we met de schare, die met den predikant God dankt voor de overwinning. Zoo zou ik door kunnen gaan, maar ik wil de verdere beoordeeling aan den lezer overlaten.

Het werkje van Lens is iets geheel anders. V. d. Hulst wekt stemmingen, Lens geeft geschiedenis. Hij is de docent, die ons een aaneengesloten verhaal schenkt van de historische gebeurtenissen, die zijn voorgevallen tijdens het leven van Willem van Oranje. Soms weidt hij nog al uit en verliest zich in bijzonderheden, die zelfs op een middelbare school als te uitvoerig zouden worden weggelaten. Daardoor wordt hij wel eens wat verward, getuige het hoofdstuk over den tijd van 1576—1579. Als hij hier de plaats van Oranje in korte trekken had aangegeven, zou hij den lezers zeker een dienst hebben gedaan. Of ze nu een heldere voorstelling krijgen van hetgeen er achtereenvolgens in die jaren gebeurd is, waag ik te betwijfelen.

Onder het lezen kreeg ik den indruk, dat de schrijver aan dit boekje iets meer tijd had moeten besteden, dan hadden en uitbeelding, en historische nauwkeurigheid er zeker bij gewonnen.

Het laatste hoofdstuk brengt ons naar den tegenwoordigen tijd. In zijn beschouwing over de verdienste van onze Koningin herkende ik weer de losse, vlotte stijl, die we van Lens gewend zijn.

D. L.

*) Respectievelijk verschenen bij Daamen, Den Haag, en Oosterbaan & Le Cointre, Goes.

WILLEM DE ZWIJGER-LECTUUR VOOR DE ZIEKEN

door Ds L. J. VAN LEEUWEN en Ds A. C. DIEDERIKS

BIJ HET DOORLEZEN VAN DE VERSCHENEN Willem de Zwijger-lectuur, is het interessant op te merken, hoe verschillende schrijvers op eenzelfde gegeven reageeren. Zij stellen zich allen ten doel, ons de geschiedenis van den Prins van Oranje op een aangename wijze te vertellen. Zij geven hun visie op den held en op het verband tusschen hem en de gebeurtenissen van zijn tijd. Tot hen, die dit op een gelukkige manier hebben gedaan, behoort H. te Merwe. Hij heeft ons een goed uitgevoerd werkje gegeven onder den titel: Een helt sonder vreesen.*)

Met genoegen heb ik er mee kennis gemaakt. De schrijver geeft een aaneengesloten verhaal, maar zóó, dat telkens voor ons oprijst de figuur van den Vader des Vaderlands. Dan toont hij ons den Prins in zijn werk, zijn moeite, zijn strijd en eindelijk in zijn dood. Vandaar dat het werkje zeer instructief is. Toch is het geen leerboek. De heer Te Merwe heeft een prettige manier, om den lezer te boeien. Kleine trekjes hier en daar, waar hij even buiten de historische feiten gaat, geven kleur en leven aan het verhaal, dat historisch op peil is.

Een goede greep is het, dat de schrijver, evenals Lens in zijn hier vroeger besproken boekje over Willem van Oranje, het volledige „Wilhelmus” afdruckt.

Te weinig nog is ons volkslied bekend. Gelukkig is het kleurlooze „Wien Neêrlandsch bloed,” antwoord op een prijsvraag, meer en meer op den achtergrond geraakt. Maar nu moeten wij zorgen, dat het „Wilhelmus,” dat zoo samengeweven is met onze landshistorie, de plaats, die het toekomst, behoudt. Voor onze scholen met den Bijbel ligt hier een taak. D. L.

*) Uitgave van N.V. W. D. Meinema, Delft.

Gods werk is niet aan ons, maar in ons. 't Ligt niet in al die gewaarwordingen en gevoelens van een mensch, het ligt er onder. Zóó diep, dat iemand, die niet onder de oppervlakte kijken kan, er niets van bemerkt.

Dat diep-innerlijke van Gods werk mogen we niet voorbij zien. En Hij begint het in de stilte. Misschien wel in de stilte van uw ziekenkamer. Wij beginnen alles met veel gedruisch. God doet het buitengewone heel stil, haast zou ik zeggen: zóó gewoon, alsof er niets gebeurt.

Maar Hij, die begonnen is, zal ook voleindigen.

Vaak klagen wij er over, dat we zwak zijn, lichamelijk zwak, geestelijk zwak. Voor onze oogen zweeft het ideaal van sterkte, van een, die alles kan, en volbrengt.

Hebben we dat zwak-zijn wel eens gezien als profetie? Zooals we den nacht wel gezien hebben als profetie van den dag? Profetie van komende verlossing.

Dat behoeft voor ons gevoel niet vast te staan, als het maar vaststaat voor ons geloof.

En zelfs al gaat dat geloof wankelen, dan nog blijft het zwak-zijn profetie van komende verlossing.

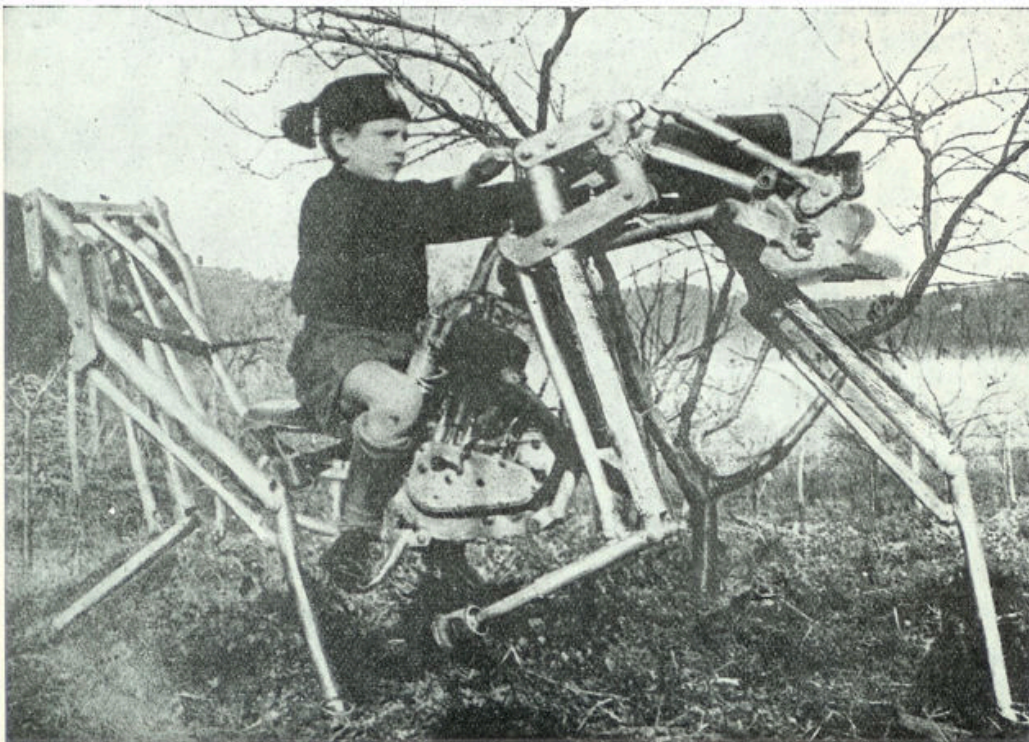
Christus Jezus is de opgestane Heiland.

A. C. D.

GOED NADENKEN EN ANTWOORDEN

De in het vorige nummer gevraagde zelfstandige naamwoorden zijn:

Angstschreeuw en zeeeenhoorn.

Een Italiaansch werkmansman, Umberto Fornelli, heeft een „stalen ros,” in den waren zin des woords, ontworpen. De pooten van een paard zijn nagemaakt en worden door een motor aan den gang gezet. Het stalen paard kan loopen en galopperen. Onze foto laat het motorpaard zien, bestuurd door een jongen.

digd, ondanks veel tegenwerking en verguizing, doch ze was niet te houden tegen Parma.

En Antwerpens val werd Marnix' val!

Men vertrouwde hem niet meer en onder verdenking van verraad trok hij zich andermaal terug in Souburg. Verraad?

Nooit bezoedelde hij z'n handen of 't moest zijn met den inkt, waarmee hij schreef.

Men wil hem de vertaling des Bijbels opdragen, doch hij weigert; eerst wil hij door de Staten in zijn eer worden hersteld.

Pas in het voorjaar van 1595 begint hij hier in Leiden aan den arbeid, die de liefde van z'n heldenziel bezit.

Niet, dan nadat men hem in 1586 nog een bittere pil had te slikken gegeven.

Paulus Buys wordt als Landsadvocaat niet opgevolgd door Marnix, zooals het had moeten zijn, maar door Oldenbarneveldt. De lijn onzer historie buigt reeds in 1586 niet den Calvinistischen, maar den Libertijnschen kant uit.

Het heeft Marnix diep gegriefd!

Doch hij heeft berust in Godes wil.

„Van Christus' smaad is zelfs het bitter zoet.
En sterkt het hart, en steunt der moeden moed.”

Marnix bergt z'n studiemateriaal op.

Als hij uit Frankrijk terug is, zal hij z'n vertaling voortzetten.

En hij heeft dit gedaan.

Doch nauwelijks was hij met de vertaling van Exodus begonnen of de ganzeveder ontviel aan zijn hand. De rust, waarnaar hij z'n gansche leven had uitgezien, brak aan!

„Wel gij goede en getrouwe dienstknecht... ga in in de vreugde uws Heeren.”

P. DE ZEEUW J.GZN.

WILLEM DE ZWIJGER-LECTUUR

VOORAL IN DEZE TIJDEN IS HET VAN belang, dat onzen kinderen verteld wordt over de daden van de Oranjevorsten. De liefde voor het Oranjehuis moet, waar die mocht sluimeren, worden wakker geschud. Nu, we blijven dit voorjaar zeker niet in gebreke, want het is alles Oranje, wat de klok slaat.

En dat is een gelukkig verschijnsel. Het bewijst, dat ons volk nog weet op prijs te stellen de groote daden van onzen Vader des Vaderlands. Hij is de eerste in de rij der helden, die ons land hebben vrij gemaakt. Want er zijn op Willem van Oranje gevolgd een Maurits en een Frederik Hendrik. En laten we niet vergeten den Stadhouder-Koning Willem III. Van die allen en nog van meer vertelt ons „Vier honderd jaar Oranje,” door P. de Zeeuw J.Gzn. ¹⁾ Ik zou willen zeggen, hij geeft het Oranjehuis in vogelvlucht. In algemeene trekken laat hij den lezers zien, wat Oranje voor ons land is geweest en nog is. Dat doet hij op onderhoudende wijze, zoodat de kinderen het met genoegen zullen lezen.

Natuurlijk kon hij niet alle leden van het Oranjehuis met even schoone kleuren teekenen. En dat heeft hij dan ook niet gedaan, al zou het opschrift „Een goede vorst,” voor Willem V, wel eens misverstand kunnen wekken. Maar het verschil tusschen een „goede” vorst en een „goed” vorst zal den kinderen wel duidelijk zijn.

De Zeeuw deed een goed werk, door als afwisseling van de lectuur over den persoon van „den Zwijger” ook de andere Oranjevorsten eens de revue te laten passeeren.

D. L.

¹⁾ Uitgave van La Rivière & Voorhoeve, Zwolle.

New Yorks wolkenkrabbers, gezien door het venster van een hoog Bankgebouw.